

Leo Trotskij

Ultravänstertaktik i kampen mot fascisterna

2 mars 1934¹

Kära vänner,

Eftersom jag befinner mig i Schweiz, kan jag inte följa händelserna i Frankrike på nära håll. Men låt mig säga att innan emigrationen hit, ackumulerade jag ett visst mått av erfarenhet beträffande dessa saker i Tyskland. Och affären Menilmontant fyller mig med onda aningar. Om saker och ting går vidare längs denna linje är katastrof oundviklig.

Vilket är målet, inte bara för ögonblicket utan för hela den kommande perioden? Det är att få arbetarna att ta upp striden mot fascisterna innan dessa element har blivit den dominerande kraften i staten, att få arbetarna att vänja sig vid att inte vara rädda för fascisterna, att visa dem hur man utdelar slag mot fascisterna, att övertyga dem om att de är starkare till antalet, i djärvhet och på andra sätt.

Under denna period är det mycket viktigt att skilja mellan fascisterna och staten. Staten är ännu inte beredd att underordna sig fascisterna; den vill "medla". Vi vet vad detta innebär utifrån sociologisk synvinkel. Detta är emellertid inte en fråga om sociologi, utan om att utdela slag och ta emot dem. Politiskt är det en del av en förbonapartistisk, "medlande" stats karaktär att polisen tvekar, drar sig tillbaka och i det stora hela är långt ifrån att identifiera sig med de fascistiska gängen. Vår strategiska uppgift är att öka denna tvekan och dessa farhågor från "medlarens" sida, dess armé och dess polis. Hur? Genom att visa att vi är starkare än fascisterna, dvs. genom att ge dem ett ordentligt kok stryk väl synligt för denna medlare utan att direkt ge oss på själva staten, så länge som vi inte är absolut tvingade till det. Det är hela saken.

I fallet med Menilmontant sköttes, så vitt jag kan säga härifrån, operationen på ett diametralt motsatt sätt. *L'Humanite* rapporterar att det inte var mer än sextio fascister i ett helt och hållet proletärt bostadsområde! Den taktiska eller om ni så vill "tekniska" uppgiften var tämligen enkel – ta varje fascist eller isolerad grupp av fascister i kragen, bekanta dem med trottoaren några gånger, beröva dem deras fascistiska insignier och dokument, och lämna dem, utan att föra saker och ting vidare, med deras rädsla och några blåmärken.

"Medlaren" försvarade församlingsfriheten (för ögonblicket försvarar staten också arbetarmöten från fascisterna). Eftersom detta var fallet, var det fullständigt idiotiskt att provocera fram en väpnad konflikt med polisen. Men detta är just vad de gjorde. *L'Humanite* jublar – de reste en barrikad! Men för vad? Fascisterna fanns inte på den andra sidan barrikaden, och det var fascisterna de kom för att kämpa mot. Var detta kanske ett väpnat uppror? Att upprätta proletariats diktatur i Menilmontant? Det finns ingen rim och reson. "Man leker inte med uppror", som Marx sade, vilket innebär: "Man leker inte med barrikader". Även när det är ett uppror, reser man inte barrikader överallt, hela tiden. (Ni kan lära er något av Blanqui i detta fall – se de dokument som publicerats i *La Critique Sociale*.)²

¹ Brev till ledningen för det franska Kommunistiska Förbundet. Det skrevs fyra dagar efter en sammanstötning mellan arbetare och polis som skyddade en liten grupp fascister som försökte hålla ett provokativt möte i Menilmontant, ett arbetardistrikt i Paris. Hänvisningar till författarens närvaro i Schweiz och erfarenheter från Tyskland var avsedda att dölja hans identitet om brevet föll i fel händer. Trotskij hade levt inkognito i Barbizon, nära Paris, sedan början av november 1933.

² Louis-Auguste Blanqui (1805–1881) var en fransk revolutionär som tillbringade nästan halva sitt liv i fängelse för upprepat deltagande i väpnad kamp mot regeringen. Blanquism var teorin om revolution genom uppror av

De lyckades med (a) att låta den guldkantade³ ungdomen återvända hem i god form, (b) provocera polisen och få en arbetare dödad och (c) ge fascisterna ett viktigt argument – kommunisterna har börjat bygga barrikader.

De idiotiska byråkraterna kommer att säga: ”Så ni vill få oss att glömma bort att bygga barrikader av rädsla för fascisterna och av kärlek till polisen?” Det är ett förräderi att avvisa byggandet av barrikader när den politiska situationen kräver det och när man är tillräckligt stark för att resa dem och försvara dem. Men det är en avskyvärd provokation att bygga låtsasbarrikader för ett litet fascistiskt möte, att blåsa upp saker och ting utöver alla politiska proportioner och vilseleda proletariatet.

Uppgiften är att *dra in* ett ökande antal i kampen mot fascismen. Äventyret i Menilmontant kan bara isolera en liten, militant minoritet. Efter en sådan erfarenhet kommer hundra, tusen arbetare som skulle ha varit redo att lära de unga borgerliga kalvarna några läxor att säga: ”Nej tack, jag vill inte få skallen sönderslagen för ingenting.” Resultatet av hela företaget var just motsatsen till vad som avsågs. Det skulle inte, för att inte skräda orden, överraska mig särskilt mycket om det efter ett tag kom ut att de som skrek högst om barrikaderna var fascistiska agenter inplanterade i stalinisternas led, fascister som ville hjälpa sina vänner ur elden genom att provocera fram en konfrontation med polisen. Om detta var fallet, lyckades de bra.

Vad borde de mest aktiva och vakna elementen ha gjort på platsen? De skulle ha improviserat fram en liten generalstab, inklusive en socialist och en stalinist om möjligt. (Samtidigt skulle det ha förklarats för arbetarna att bostadsområdets generalstab borde ha fungerat på permanent basis i samband med demonstrationen.) Denna improviserade generalstab med en karta över distriktet framför sig, skulle ha utarbetat den enklaste planen i världen – dela upp ett- eller tvåhundra demonstranter i grupper med tre till fem, med en ledare för varje grupp, och låta dem göra sitt. Och efter striden skulle ledarna samlas och göra ett bokslut och dra de nödvändiga lärdomarna för framtiden. Detta andra möte kunde tillhandahålla en god kärna för en permanent generalstab, ett gott underlag för en permanent arbetarmilis i distriktet. Naturligtvis skulle det finnas flygblad som förklarade behovet av en permanent generalstab.

För de vakna, revolutionära elementen, erbjuder bokslutet följande lärdomar:

- a. Man måste ha sin egen generalstab för sådana tillfällen.
- b. Man måste förutse möjligheter och eventualiteter i sådana konflikter.
- c. Man måste upprätta några generalplaner (flera varianter).
- d. Man måste ha en karta över distriktet.
- e. Man måste ha de lämpliga flygbladen för situationen.

Detta är allt jag kan säga för ögonblicket. Jag är nästan säker på att dessa förslag helt står i överensstämmelse med era egna idéer. Desto bättre.

Övers. *Per-Olof Mattsson*

Ur *Writings of Leon Trotsky Supplement (1934–40)*, New York 1979: Pathfinder Press.
Tryckt i ”Hur ska rasismen och fascismen bekämpas?”, *Arbetarmakt* 1994

små konspiratoriska grupper, till skillnad från den marxistiska teorin om revolution genom massaktion. En samling av Blanquis skrifter, *La Critique Sociale*, publicerades 1885.

³ Guldkantad ungdom var ungdomar med välbärgad bakgrund som sökte spänning, inklusive våld, i ultrareaktionära rörelser som Fransk Aktion, Patriotisk Ungdom och Croix de Feu, som alla var inblandade i provokationen i Menilmontant.